

ת"פ 64771/03/17 - מדינת ישראל נגד מוחמד נג'אר, חאתם נאסר

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 64771-03-17 מדינת ישראל נ' נג'אר ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט - ס. הנשיא ניר מישורי לב טוב
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מוחמד נג'אר
2. חאתם נאסר

הנאשמים

גזר דין (בעניינו של נאשם 1 בלבד)

מבוא:

1. בתאריך 20.11.2017 כפרו הנאשמים בביצוע העבירות המיוחסות להם בכתב האישום, ולאחר שמיעת הראיות בתיק זה, הורשעו הנאשמים ביום 25.10.2018 בעבירות של ציד חיות בר מוגנת, עבירה לפי סעיף 2 ו-14(ב) לחוק הגנת חיות הבר התשט"ו-1955 (**"להלן: "החוק"**) בנסיבות סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 וכן עבירת ציד בשיטות אסורות (שימוש במלכודות) - עבירה לפי סעיפים 5(6) ו-14(א) לחוק בנסיבות סעיף 29 לחוק העונשין (**"חוק העונשין"**).

2. מעובדות כתבי האישום בהן הורשעו הנאשמים עולה כי בתאריך 06.12.2015, באזור בקעת קדש, עסקו הנאשמים בציד דורבנים. הנאשמים הגיעו למקום ברכב כסוף והציבו שתי מלכודות, שבהן הניחו פירות כפיתיון, ודרכו את המלכודות מול מאורות דורבנים.

במעשיהם אלו צדו הנאשמים חיות בר מוגנת ללא רישיון ציד או היתר בשיטות אסורות, ולנאשמים לא היה היתר למעשיהם.

3. ביום 26.02.2019 הודיעו הצדדים כי בעניינו של נאשם 2 הוצג הסדר טיעון במסגרת ת.פ. 48497-03-17 (טרם נגזר דינו של נאשם 2).

4. טיעונים לעונש מטעם הצדדים:

טיעוני ב"כ המאשימה:

1. לטענת ב"כ המאשימה, הנאשם הורשע בדינו לאחר שמיעת מסכת ראיות ארוכה. מדובר בנאשם שאין זו העבירה הראשונה שלו בתחום עבירות ציד דורבנים, שהקטל האכזרי של הדורבנים הפך למרבה הצער ללחם חוקו והוא פוגע בחיה פעם אחר פעם בלי הינד עפעף ללא גילוי של חמלה ורחמנות, הכול בשביל בצע כלכלי ולשיטת המאשימה יש לנקוט בענישה מכבידה על מנת להרתיע הנאשם מלשוב לבצע עבירות הצייד.

2. לנאשם 1 הרשעה מחודש 05/2016 בעבירת צייד דורבנים, צייד בשיטות אסורות וללא רישיון. בית המשפט גזר על הנאשם בגין עבירה זו 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך שלוש שנים, קנס כספי בסך 5,000 ₪, חתימה על התחייבות כספית בסך 15,000 ₪ (ת/8). ב"כ המאשימה הגיש אישור בגין ביצוע עבודות השירות (ת/9), כתב אישום בתיק ת.פ. 40692-05-15 (ת/10) וכן גזר הדין בתיק 40692-05-15 (ת/11).

3. לאור האמור סבורה המאשימה כי יש להשית על הנאשם 1 עונש מאסר בפועל מאחורי סורג וברח שלא יפתח מ-9 חודשים, וכן מאסר על תנאי מינימום שישה חודשים, ענישה כלכלית מכבידה, קנס מרתיע בסך של כ- 20,000 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסכום שלא יפחת משילוש סכום הקנס שיושת על הנאשם. עוד טענה המאשימה כי נאשם שחוזר פעם אחר פעם לשדות הצייד ולא מפנים חומרת מעשיו הרי שהרף הענישתי שנקבע בגזר הדין (ת/10), צריך להיות הרף התחתון בענישה מושא התיק בו הורשע בתיק זה.

4. ב"כ המאשימה הפנה לערעורים שהוגשו בתיקי צייד צבאים העוסקים במגמת ההחמרה הראויה והמוצדקת בעבירות צייד חיות בר, וטען כי יש לנקוט גם בעניינו של הנאשם בענישה מחמירה.

טיעוני ב"כ הנאשם :

1. לטענת ב"כ הנאשם מדובר בעבירה שבוצעה בשנת 2015, לפני 4 שנים.

2. בהתייחס לעברו הפלילי של הנאשם, טען בא כוחו כי אין מדובר בעבר מכביד כטענת המאשימה, במועד ביצוע העבירה לא היו לנאשם הרשעות קודמות, וכיום יש לו הרשעה אחת בת.פ. 40692-05-15 (ת/11).

3. ב"כ הנאשם טען כי אומנם הנאשם לא הודה ולא חסך זמן שיפוטי ובחר לנהל את התיק, אך לא מדובר בתיק שיגרתי עם הרבה עדים, אלא מדובר בתיק יחיד שהמאשימה הסתמכה על עד אחד ועל ראיות נסיבתיות. לשיטתו,

הנאשם לא בזבז זמן שיפוטי רב וההחלטה על ניהול התיק היתה ראויה ונכונה.

4. עוד טען ב"כ הנאשם כי עבירת הצייד אינה מצדיקה מאסר, גם לא בעבודות שירות, ולכן יש להסתפק במאסר צופה פני עתיד, קנס מופחת שלא יעלה על 2,000 ₪ וחתימה על התחייבות כספית.

5. לעניין הפסיקה אותה הגישה המאשימה, טען ב"כ הנאשם כי קיים הבדל משמעותי בין הפסיקה אליה הפנתה המאשימה בטיעוניה לבין המקרה בענייננו.

6. בהתייחס למצבו הכלכלי של הנאשם טען בא כוחו כי הנאשם עובד באטליז ושכרו החודשי הוא כ - 4,000 ₪ (נ/2).

7. הנאשם הביע חרטה על מעשיו ולקח אחריות.

דברי הנאשם 1 :

הנאשם הביע חרטה על מעשיו, טען כי זו הפעם האחרונה. עוד טען, כי הוא עובד באטליז במג'אר, ושכרו החודשי הוא כ - 4,000 ₪.

5. חוות דעת הממונה:

בטרם גיבש ביהמ"ש עמדתו לעונש הראוי בתיק זה, הורה על קבלת חוות דעת הממונה בעניינו של הנאשם. הנאשם נמצא מתאים וכשיר לביצוע עבודות שירות, החל מיום 02.07.2019 במועצה המקומית דיר חנא.

6. דין והכרעה

תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), שעניינו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" התווה את עקרון ההלימה כעיקרון מנחה בענישה לפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (ס' 40 ב' לחוק העונשין).

1. מלאכת גזירת הדין מורכבת משלושה שלבים עיקריים כלהלן:

א. קביעת מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג לחוק העונשין).

עמוד 3

- ב. בחינה האם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בין לקולא ובין לחומרא (שיקום, הגנה על שלום הציבור).
- ג. קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג(ב) לחוק .

2. העבירה של ציד חיות בר מוגנת

סעיף 2 לחוק להגנת חיות הבר, התשט"ו-1955 :

איסור צידה -

"לא יצוד אדם ציד או חיות בר מוגנת, אלא ברשיון ציד או בהיתר על פי סעיף 3".

סעיף 14 לחוק להגנת חיות הבר, התשט"ו-1955 קובע :

" (א) העובר עבירה על פי חוק זה או על תקנה שהותקנה לפי סעיף 16 למעט על פי פסקה (2), או העובר על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתן על פי חוק זה, דינו, אם אין הוראה אחרת בחוק זה, מאסר שנה אחת או קנס.

(ב) העובר עבירה לפי הוראות הסעיפים 2, 3 ו-4 דינו - מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977."

מכאן כי העבירה של ציד חיות בר מוגנת היא עבירה מסוג עוון, כאשר עונש המאסר המקסימאלי בגינה הינו שנתיים. כמו כן, העונש יכול להיות "מאסר שנתיים או כפל הקנס".

סעיף 5 לחוק להגנת חיות הבר, התשט"ו-1955 :

"שיטות אסורות"

5. לא יצוד אדם ציד בשיטות ובאמצעים אלה:

...

(6) שימוש במלכודות, ברשתות או בדבק"

סעיף 36 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 מורה כדלקמן :

"נקבע בחוק מאסר בלבד או נקבע מאסר או קנס לחלופין, רשאי בית המשפט להטיל מאסר או קנס או שניהם כאחד; אולם מקום שנקבע בחוק מאסר חובה לא יטיל בית המשפט קנס בלבד."

סעיף 61 (א)(3) לחוק העונשין קובע כי :

"אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משנה ולא יותר משלוש שנים - קנס עד 75,300 שקלים חדשים". מכאן כי בסמכות בית המשפט להטיל קנס עד 150,600 ₪.

השלב הראשון

הערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו :

בענייננו, אין ספק כי "הערך המוגן" הינו שמירה על חיות הבר , על שלומן ומניעת סכנת הכחדתן, ומידת הפגיעה בערך המוגן במקרה שלפנינו הינה ברף בינוני בשל העובדה כי הנאשם עסק בציד הדורבנים באמצעות שתי מלכודות דרוכות ובתוכן פיתיונות פרי אותן הניח בשטח מול מאורות דורבנים במטרה לצוד דורבנים, עובדה העשויה ללמד על פוטנציאל הפגיעה בדורבנים .

כב' השופט טירקל ציין ברע"פ 1161/04 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(2), את האיסור לצוד עוד מדיני המשפט העברי :

"בעניין ציד בעלי חיים ידועה תשובתו שלרבי יחזקאל לנדא, (פולין 1713 - פראג 1793) בעל שו"ת "נודע ביהודה", שהיה רבה של פראג ומגדולי הפוסקים שבדורו, שנשאל:

"איש אחד אשר זָכהו השם בנחלה רחבה ויש לו כפרים ויערות אשר בה יערות תרמוש' כל חיתו יער, אם מותר לו לילך בעצמו לירות בקנה שריפה [=רובה ציד] לצוד ציד או אם אסור לישראל לעשות דבר זה, אי [=אם] משום צער בעלי חיים, אי משום בל תשחית, ואי משום שנהגו בו איסור".

בתשובתו אמר, בין היתר:

"ואמנם מאד אני תמה על גוף הדבר, ולא מצינו איש ציד [במקרא] רק בנמרוד ובעשו, ואין זה דרכי בני אברהם יצחק ויעקב...ואיך ימית איש ישראלי בידים בעלי חיים בלי שום צורך רק לגמור חמדת זמנו להתעסק בצידה!?"

בסיכום דבריו אמר:

"ולכן יש בדבר זה מדה מגונה, דהיינו אכזריות, וגם איסורא וסכנתא [=איסור וסכנה]... ולכן השומע לי ישכון בטחה שקט ושאנן בביתו, ולא יאבד זמנו בדברים כאלה... והיה זה שלום. מנאי [=ממני], הטרוד" (שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא, יורה דעה, סימן י') (ההדגשות שלי - י' ט').

בע"פ (מרכז) 45128-12-10 - עלאא באזלאמיט ואח' נ' מדינת ישראל, תק-מח 2011(2), 11138 נקבע על ידי בית המשפט בעניינה של עבירת הציד הבלתי חוקי כי :

"על ביהמ"ש להילחם בתופעה של ציד בלתי חוקי ולהכביד ידו על מבצעי עבירה כאמור עד כי תהפוך בלתי כלכלית ובלתי כדאית לעוסקים בה. רק ענישה של ממש תביא להרתעה ויהא בה כדי להציל את נוף ארצנו."

המחוקק אף הביע דעתו בעניין הצורך בהחמרת הענישה בתיקון החוק (תיקון מס' 6 תשס"ט-2008), ובו הוגדל גובה הקנס המירבי לכפל הקנס שנקבע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

נסיבות הקשורות ביצוע העבירה ומידת אשמו של הנאשם

(1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;

הנאשם אומנם לא עסק לבדו בציד הדורבנים, הגיע לאזור הציד עם הנאשם 2, אך בכל הפעמים הנאשם פעל תוך תכנון מוקדם ולא בלהט הרגע. הנאשמים הכינו מראש את שתי המלכודות, הכינו את כלי העבודה והפיתיונות באמצעותם ביקשו להציב המלכודות בפתח מאורות הדורבנים לצורך לכידתם.

(2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה.

לא ניתן ללמוד מעובדות כתב האישום מי משני הנאשמים הינו הדמות הדומיננטית בביצוע העבירות, ולא הוכח בפני כי הנאשם 1 שודל או אוים לצורך ביצוע העבירות או כי חלקו בביצוען פחות מזה של נאשם 2 ומכאן כי אשמו מלא.

"מידת הנזק" שנגרם או שהיה צפוי להיגרם מביצוע עבירה של ציד חיות בר מוגנת הינה פונקציה של מספר גורמים :

במקרה דנן עסקין בחיית הדורבן שהינה חיה מוגנת אשר נמצאת בסכנת הכחדה ממשית בארץ ישראל כתוצאה מציד בלתי חוקי. המדינה אמנם תרמה בהתנהלותה לדלדול אוכלוסיית הדורבנים תוך מתן היתרי ציד עד 1996 אך מזה שנים רבות עושות רשויות המדינה כדי להילחם בתופעת ציד הדורבנים אשר מאיימת להכחיד את אוכלוסיית הדורבנים בארץ.

במקרה שלפנינו הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בתיק בביצוע עבירת צייד דורבנים בשיטות אסורות. במקרה זה נמצאו מלכודות ובתוכן פיתיונות פרי אותן הניח הנאשם בשטח במטרה לצוד דורבנים.

במקרה זה לא נצודו דורבנים ומכאן הנזק בפועל אינו רב אך הנזק הפוטנציאלי בהצבת שתי מלכודות באיזור מחייתם של דורבנים (ר' עדות הפקח בעמ' 6 ש' 2 בפרוטוקול אשר נמצאה מהימנה במסגרת הכרעת הדין) הינו רב.

קיימת חשיבות מסוימת לעובדה כי הנאשם הורשע בהצבת מספר מלכודות על פני תא שטח לא מצומצם ולא מלכודת אחת בבחינת עובדה המלמדת על היקף בינוני עד גבוה ולא יחיד של פגיעה פוטנציאלית באוכלוסיית הדורבנים עקב מעשי הנאשם.

מדיניות הענישה הנוהגת

להלן התייחסות לפסיקה הנוהגת בעבירת ציד חיות בר מוגנת.

עיון בפסיקה הנוהגת על פני כעשור מצביעה על מגמת החמרה בענישה הנוהגת בעבירות ציד חיות בר מוגנות לרבות ציד דורבנים.

א. **עפ (מרכז) 45128-12-10 - עלאא באזלאמיט ואח' נ' מדינת ישראל, תק-מח 2011(2), 11138, ציד** והחזקת 48 חוחיות. בית המשפט המחוזי דוחה הערעור על הטלת מאסר מותנה, קנס והתחייבות ע"ס 5000 ₪ ומגדיל הקנס מ 5000 ₪ אשר הושתו על ידי בית משפט קמא ל 10,000 ₪.

ב. **ע"פ 1642-12-11 מדינת ישראל נ' סלאח אל דין - בית המשפט המחוזי דוחה ערר המדינה בגין הטלת** קנס ע"ס 2000 ₪ והתחייבות ע"ס 10,000 ₪ וזאת בגין ציד דורבנים באמצעות מלכודות. עם זאת מציין בית המשפט כי :

"לאחר ששמענו טיעוני הצדדים ואף שאנו סבורים שהצדק הוא עם ב"כ המערערת, באשר למדיניות הענישה המחייבת החמרה בעבירות צייד תוך פגיעה בחיות בר מוגנות וכי העונש שהוטל על המשיב הינו נמוך במידה משמעותית מהרף הנהוג שלפיו מן הראוי היה להטיל עליו לכל הפחות קנס בסך 5,000 ₪, לא ראינו לנכון להתערב במקרה זה בגזר הדין וזאת נוכח הנסיבות האישיות הקשות, עליהן עמד המשיב בטיעונו בפנינו. "

ג. **פ 3891/05 מ"י נ' עראידה ריאד (שלום נצרת) : בית המשפט מטיל על שני הנאשמים קנסות** בסך 2500 ₪ ו - 3500 ₪ בהתאמה וכן חתימה על התחייבות כספית בגין ציד אנפות באמצעות רובי ציד.

ד. **ת"פ 34575-11-09 מדינת ישראל נ' אנוור חיר ואחר (שלום נצרת) - בית המשפט מטיל על** הנאשמים קנסות בסך 4000 ₪ ו - 5000 ₪ בהתאמה בגין ביצוע עבירות צייד בשיטות אסורות ועבירת החזקת חיות בר מוגנת וציד ללא רשיון לכל אחד מהנאשמים בנפרד.

ה. ת"פ 6331-09-08 מדינת ישראל נגד יוסף חסונה ואח' (שלום נצרת) : בית המשפט מטיל על הנאשמים קנסות בסך 3500 ₪ ו - 6000 ₪ בהתאמה וחתימה על התחייבות כספית בגין ציד דורבנים באמצעות סריקה רכובה באמצעות זרקור. לציון כי במקרה זה ניתן גזר הדין שלוש וחצי שנים לאחר ביצוע העבירה.

ו. ת"פ (חיפה) 1480/06 - מדינת ישראל נ' מסלמאני מחמוד, תק-של 2007(3), 2401 : בית המשפט מטיל קנס סך 7000 ₪, חילוט התחייבות מתיק קודם וחתימה על התחייבות בסך 10,000 ₪.

ז. ע"פ 21024-03-12 המשרד לאיכות הסביבה ירושלים רשות שמורות טבע מדור תביעות נ' פחמאוי (פורסם במאגרים משפטיים מיום 11.10.2012): המשיב הורשע בעבירה של החזקת חיית בר מוגנת. במועד ביצוע העבירה היה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי בר-הפעלה בן 7 חודשים שהושת עליו בגין ביצוע עבירת ציד. המשיב הורשע בעבירה של החזקת חיית בר מוגנת, בניגוד לסעיפים 8(א)(3), 13 ו-14(א) (לחוק להגנת חיית הבר (בגין החזקת קוצים של דורבן ותכולת קיבה של דורבן). בימ"ש קמא גזר על המשיב קנס בסך 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תחתיו, חתימה על התחייבות בסך 15,000 ₪ (או 150 ימי מאסר) וכן הורה על והפעלת התחייבות בסך 10,000 ₪. בנוסף, האריך בימ"ש קמא את המאסר המותנה בן 7 חודשים שנפסק בת"פ 124/08 בשנתיים נוספות. בית המשפט המחוזי קיבל הערעור והורה על הפעלת המאסר המותנה בן 7 החודשים שנגזר על המשיב. לאור הפעלת המאסר, ובהתחשב בנסיבותיו האישיות של המשיב, בוטל הקנס שהוטל על המשיב בבימ"ש קמא. יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם. הוגשה בקשת רשות ערעור לבית משפט העליון, בקשה אשר נדחתה.

ח. ת.פ 46230-07-16 מדינת ישראל נ' ארשיד (שלום טבריה , בפני מותב זה) הנאשם הורשע בשלושה כתבי אישום בעבירות איסור החזקת חיית בר מוגנת - עבירה לפי סעיף 8 (א) (3) לחוק להגנת חיית הבר, תשט"ו - 1955 (להלן: "**חוק הגנת חיית הבר**") , בנסיבות סעיף 14 (א) לחוק הגנת חיית הבר , צידה ללא רישיון ציד או היתר - עבירה לפי סעיף 2 לחוק הגנת חיית הבר בנסיבות סעיף 14 (ב) לחוק הגנת חיית הבר ובנסיבות סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), ציד בשיטות אסורות - עבירה לפי סעיף 5 (4) לחוק הגנת חיית הבר, בנסיבות סעיף 14 (א) לחוק הגנת חיית הבר ועבירה לפי תקנה 5 לתקנות להגנת חיית הבר , תשל"ו - 1976 (להלן: "**תקנות להגנת חיית הבר**") ובאיסור צידת חיית בר מוגנת ללא רישיון ציד או היתר - עבירה לפי סעיף 2 וסעיף 14 (ב) לחוק להגנת חיית הבר , איסור ציד בשיטות אסורות - עבירה לפי סעיף 5 (4) וסעיף 14 (א) לחוק הגנת חיית הבר , ולפי תקנה 5 לתקנות להגנת חיית הבר ואיסור החזקת חיית בר מוגנת - עבירה לפי סעיף 8 (א) (3) וסעיף 14 (א) לחוק להגנת חיית הבר. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים שירוצה בעבודות שירות, מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים שלא יעבור עבירה של החזקת חיית בר מוגנת, מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים שלא יעבור עבירה של צידה ללא רישיון ציד או היתר, קנס בסך 12,000 ש"ח והתחייבות כספית על סך 12,000 ש"ח; על גזר הדין הוגש ערעור בע"פ 4164-02-18 אשר התקבל חלקית באופן שגובה הקנס הועמד על 20,000 ₪ וההתחייבות הכספית הועמדה על 25,000 ₪

ט. עפ"ג 13130-07-18 נאסר נ' מדינת ישראל ועפ"ג 9802-07-18 מדינת ישראל נ' נאסר (מחוזי נצרת) המערער הורשע על פי הודאתו בשני אישומים שעניינם איסור החזקת חיית בר מוגנת, צייד חיית בר מוגנת ללא רישיון צייד או היתר, צייד בשיטות אסורות (מלכודות) וצייד באזור אסור. בית משפט קמא גזר דן הנאשם לשני חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסרים מותנים, קנס בסך של 12,000 ₪ והתחייבות להימנע מביצוע עבירה. בית המשפט המחוזי קיבל ערעור המאשימה על קולת העונש והחמיר בעונשו של הנאשם במובן זה שתקופת המאסר בפועל הועמדה על 4 חודשים אותם יישא הנאשם בדרך של עבודות שירות.

מצבו הכלכלי של הנאשם כגורם בקביעת מתחם העונש ההולם :

במסגרת הטיעונים לעונש טען הנאשם כי הוא עובד באטליז בכפר מג'אר, ושכרו החודשי עומד על כ - 4,000 ₪ . צירף תלוש שכר לחודש 10/2018 (נ/2). עם זאת לא הוגשה כל אסמכתא בגין השתכרות בני משפחה, לא נטען ולא הובאו ראיות לחובות כלשהם ונכסים.

מתחם העונש ההולם :

לאור האמור לעיל אני קובע כי מתחם העונש בנסיבות ביצוע העבירה שבפני, לפי "מידת הנזק" ו-"מידת האשם" הוא כדלקמן:

א. מאסר על תנאי ועד מאסר בפועל לתקופה של עד 6 חודשים שיכול ויישא הנאשם בעבודות שירות.

ב. קנס כספי הנע בין 2500 ₪ - 15,000 ₪.

ג. חתימה על התחייבות כספית בין 5000 ₪ - 20,000 ₪.

שלב ב' בגזירת הדין - האם לסטות ממתחם העונש ההולם

בשלב השני לגזירת הדין, מכריע בית המשפט האם יש לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום לקולא ומטעמי הגנה על שלום הציבור לחומרא.

שיקום הנאשם:

סעיף 40ד לחוק העונשין מורה כי בשלב שלאחר קביעת טווח הענישה הראוי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם כאשר קיים סיכוי של ממש לשיקומו של הנאשם.

במסגרת הטיעונים לעונש לא נטען כי הנאשם זקוק להליך שיקומי, לא התבקש תסקיר שירות המבחן, ואין בעניינו המלצה שיקומית או טיפולית. מכאן כי לא מתקיים שיקול שיקומי בגזירת דינו של הנאשם ולא מצאתי כי יש מקום

משיקול זה לסטות ממתחם העונש ההולם לקולא.

מאידך, בעניינו של הנאשם הוגש גיליון הרשעות קודמות (ת/8) ממנו עולה כי הנאשם נדון בגין סדרת עבירות דומות משנת 2014-2015 (ת/10 ו ת/11) לעונש מאסר בן 6 חודשים אותו נשא בעבודות שירות (ת/9). עם זאת לאור מהות העבירות מושא האירוע הנוכחי, היעדר נזק ממשי והעובדה כי העבירה קודמת לגזר הדין ת/11, לא מצאתי גם כי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשים כדי להגן על שלום הציבור.

מכאן כי גם לא מצאתי מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבעתי לחומרא.

שלב ג' בגזירת הדין ביחס לכלל האישומים - קביעת העונש הראוי :

בשלב השלישי בגזירת הדין, לאחר קביעת מתחם הענישה לעבירות בהן הורשע הנאשם וככל שאין מקום לסטות ממנו, יש להתאים בתוך מתחם העונש ההולם את גזר הדין המתאים לנאשם.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

בהתאם לסעיף 40 יא' לחוק העונשין, בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדר מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. לצורך גזירת דינו של הנאשם שבפני נתתי את הדעת לנסיבות הבאות:

א. פגיעת העונש בנאשם 1- הפגיעה הפוטנציאלית לה צפוי הנאשם כתוצאה מעונש מאסר מאחורי

סורג ובריא הינה ההשלכה הקשה והחמורה על מצבו המשפחתי והכלכלי בפרט כאשר מדובר בנאשם שזהו לו המאסר הראשון מאחורי סורג ובריא העלול לדרדרו לעולם העבריינות. עם זאת, לא מצאתי בהטלת עונש מאסר לתקופה מדודה אותו יישא הנאשם 1 בעבודות שירות משום פגיעה קשה ובלתי מידתית בנאשם.

ב. נטילת אחריות - הנאשם 1 אומנם הביע חרטה על ביצוע מעשיו במסגרת טיעוניו לעונש אך אין בכך

חרטה או הודאה של ממש לאחר שהכחיש את ביצוע העבירות עד לאחר שמיעת הכרעת הדין. במצב דברים זה ונוכח חרטה לקונית בלבד ניכר כי דברי חרטה אלו הובעו לצורך הקלה בעונשו של נאשם 1 בלבד ואין בה ממש.

ג. עברו הפלילי של הנאשם - לחובת הנאשם הרשעות קודמות בסדרת עבירות דומות, צייד בלתי חוקי

וציד בשיטות אסורות ואף נדון ל - 6 חודשי עבודות שירות (ת/8, ת/9, ת/10 ו - ת/11) כשהאחרונה הינה מחודש 01/2015. עם זאת, ביצוע העבירות בתיק הנוכחי קודם למועד גזר הדין שהוטל על נאשם 1 בת/11.

ד. **חלוקת הזמן** - אומנם העבירות בוצעו ב 12/2015 לפני כשלוש וחצי שנים, אך כתב האישום הוגש בחודש 03/2017, בתחילת שנת 2018 החלו להישמע הראיות בתיק והדין אשר התפרסם על פני שלוש ישיבות והטיעונים לעונש נשמעו ביום 30.01.2019 לאחר מספר דחיות מטעם הנאשם 2.

ה. **הרתעת היחיד :**

נוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, אי לקיחת אחריות ממשית לביצוע העבירות בהן הורשע בכתב האישום, הרשעותיו הקודמות של הנאשם בעבירות דומות ונשיאת ועונש מאסר בעבודות שירות, יש מקום לגזור על הנאשם עונש ראוי אשר ירתיעו מלשוב לסורו.

ו. **הרתעת הרבים :**

סעיף 40 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מגדיר את שיקול הרתעת הרבים בקביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם :

"מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם."

כפי שנקבע לא אחת בפסיקה, נוכח המרחבים הגדולים בהם מצויות חיות הבר המוגנות ובהם פועלים עברייני הציד הבלתי חוקי מקשים אלו על זיהוי מבצעי העבירות ואיסוף ראיות ישירות לביצוע העבירות כך שלרוב נדרשת הרשות לאסוף ראיות נסיבתיות - עובדה המקשה על הבאתם של עבריינים לדין והרשעתם לא אחת בדין. מכאן גם כי סיכויי איתור העבריינים והבאתם לדין אינם גבוהים ומעודדים ביצוע עבירות לפי החוק להגנת חיית הבר.

הקושי של רשויות האכיפה לשים ידם על עבריינים הפוגעים בחיות הבר ובערך הטבע המוגן לאסוף כנגדם ראיות מרשיעות ובכך למגר התופעה דורשים כי ידעו העבריינים בפועל והעבריינים בכוח כי העונש הצפוי לאדם הבוחר לצוד חיות בר מוגנות בלא היתר הינו מרתיע והופך אף את העבירה לבלתי כדאית כלכלית בעליל.

ב"כ המאשימה סבר כי לאור העובדה שאין מדובר בעבירת צייד ראשונה של הנאשם 1 יש מקום להחמרה בענישה עם הנאשם ויש מקום להטיל מאסר בפועל מאחורי סורג ובריוח בגין מעשיו של הנאשם שבפני.

עקרון אחידות הענישה :

שיקול רלוונטי בגזירת דינו של הנאשם שבפני הינו עקרון אחידות הענישה באשר במקרה של נאשם 2 בעבירות מושא כתב אישום זה ביחד עם הנאשם שלפנינו) גובש הסדר טיעון בגין שלושה כתבי אישום שאוחדו בעניינו של הנאשם 1 בגין

ביצוע עבירות דומות לפי החוק להגנת חיית הבר, ובמסגרת ההסדר הוצע לגזור על הנאשם העונשים הבאים:

" א. 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות בכפוף לחו"ד הממונה על עבודות שירות. מציין כי הנאשם סיים מאסר בעבודות שירות בימים אלה.

ב. מאסר על תנאי. התביעה תעתור להטלת מאסר על תנאי בן 10 חודשים, ההגנה תעתור למאסר על תנאי לתקופה קצרה יותר והכל לשלוש שנים.

ג. קנס. הצדדים יטענו לגובה הקנס באופן חופשי.

ד. התחייבות."

כידוע, עקרון השוויון בענישה הוא כלל יסוד בתורת הענישה, ועל פיו ובמידת האפשר יש מקום להשית עונשים דומים על נאשמים שפשעו יחדיו ובנסיבות דומות (ראו: ע"פ 1656/16 **דוידוביץ נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים משפטיים ביום 20.03.2017]. בצד האמור, עקרון זה אינו אלא אחד מתוך מכלול שיקולים ששומה על בית המשפט לשקול על מנת להגיע לענישה ראויה, ואין בו כדי להפוך את מלאכת הענישה לנוסחה מתמטית המכתיבה תוצאה מוגדרת מראש (ע"פ 8355/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים משפטיים ביום 18.11.2014]).

הגם שיש ליתן משקל לעקרון השוויון בענישה, עקרון זה אינו "בא לכפות על בית המשפט אמת-מידה עונשית מוטעית, רק מפני שהיא ננקטה במקרהו של אחד הנאשמים המשותפים" (ע"פ 5450/00 **שושני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(2) 822, 817 (2000); וראו גם: ע"פ 2580/14 **אבו ליל חסן נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים משפטיים ביום 23.09.2014]).

בהתייחס לעקרון אחדות הענישה וההלכות הנוהגות לאור עקרון זה מצאתי כי חומרת מעשיו של הנאשם 1 נמוכה ביחס לנאשם 2. הנאשם 2 אמנם אינו נעדר הרשעות קודמות, אך בהסדר הטיעון אשר גובש בעניינו כאמור לעיל הורשע בשלושה כתבי אישום שעניינם בתחום החוק להגנת חיית הבר (שני כתבי אישום שעניינם בעבירת איסור החזקת חיית בר וכתב האישום נוסף שהינו מושא תיק זה בגינו הורשע בדיון לאחר שמיעת ראיות) ונראה כי אין הסדר זה מחמיר יתר על המידה עם נאשם 2 בנסיבותיו, בעוד הנאשם 1 שבפני הורשע בגין כתב אישום אחד ולא בגין עבירות נוספות.

יישום עקרון אחדות הענישה בין שני הנאשמים בתיק אשר הורשעו לאחר ניהול הוכחות ואשםם בביצוע העבירות זהה מוביל למסקנה כי יש להשית מאסר בפועל גם בעניינו של נאשם 1 אשר עברו הפלילי בתחום לא רק שאינו נופל מזה של נאשם 2 אלא שבמובנים רבים בבחינת מספר עבירות ציד דורבנים בגין הורשע אף עולה עליו.

במסגרת קביעת רכיב הקנס שיוטל על הנאשם וגובהו נתתי דעתי לשכרו החודשי הנטען (נ/2), היעדר טענה ו/או אסמכתאות למצב כלכלי חריג, היעדר חובות והשלכה של עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות על יכולתו הכלכלית של הנאשם.

לאור כל האמור לעיל לא מצאתי כי מעשיו של הנאשם 1 שבפני מחייבים שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריא , וכי גם יישום עקרון אחדות הענישה אינו מוביל במקרה זה לשליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריא .

נסיבותיו האישיות של הנאשם, מצבו הכלכלי של הנאשם והחרטה אשר הביע הנאשם בשלב מאוחר מאוד של ההליך במסגרת הטיעונים לעונש ולאחר שמיעת הראיות בתיק אל מול אינטרס הרתעת היחיד והרבים , הרשעותיו הקודמות של הנאשם המצביעות על חוסר התחשבות ופגיעה מתמשכת בחיות הבר , הפגיעה המצטברת בערכים המוגנים בביצוע העבירות מובילים למסקנה כי יש למקם עונשו של נאשם 1 בחלקו הבינוני של מתחם העונש ההולם במקרה זה כי אין מקום במקרה זה להימנע מהטלת מאסר בפועל לצד הטלתו של עונש מידתי אשר לא יפגע בנאשם פגיעה אנושה.

לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 75 ימים.

המאסר ירוצה בעבודות שירות בהתאם לחוות הדעת שהתקבלה במועצה המקומית דיר חנא.

הנאשם יתייצב ביום 02.07.2019 במשרדי הממונה על עבודות השירות בטבריה בשעה 08:00 בבוקר.

הנאשם מוזהר כי במהלך עבודות השירות יהיה הנאשם נתון במעקב של בדיקות שתן. סירוב לעריכת בדיקת שתן או בדיקה עם ממצאים חיוביים, שתית אלכוהול או הגעה בגילופין יהוו עילה להפסקה מנהלית וריצוי יתרת המאסר בפועל מאחורי סורג ובריא.

כמו כן הובהר לנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל מאחורי סורג ובריא.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים והתנאי הוא כי במשך 3 שנים החל מיום גז"ד לא יעבור עבירה של החזקת חיית בר מוגנת לפי החוק להגנת חיית הבר ויורשע בגינה בתקופת התנאי או לאחריה.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא כי במשך 3 שנים החל מיום גז"ד לא יעבור עבירה של צידה ללא רישיון ציד או היתר לפי החוק להגנת חיית הבר ויורשע בגינה בתקופת התנאי או לאחריה.

ד. קנס בסך 12,000 ש"ח או 120 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב - 24 שיעורים חודשיים שווים ורצופים, תשלום ראשון עד יום 1/7/19 ובכל 1 לחודש ועד התשלום המלא בפועל.

אי תשלום אחד מהשיעורים, יעמיד את היתרה לפירעון מיידי.

במידה ובתיק העיקרי או בתיק המצורף יש פיקדון, הפיקדון יקוזז כנגד קנס שהוטל. במידה וקיימת יתרה, היתרה תוחזר למפקיד והכל בכפוף להוראות כל דין ועיקול.

ה. הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מלעבור עבירה לפי הסעיפים בהם הורשע בתיק העיקרי ובתיקים המצורפים משך 3 שנים החל מהיום. ההתחייבות תהא על סך 12,000 ש"ח; אם לא יחתום תוך 7 ימים מהיום ייאסר למשך 60 ימים וזאת במצטבר לכל עונש מאסר אחר.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי בנצרת.

ניתן היום, י"א אייר תשע"ט, 16 מאי 2019, בהעדר הצדדים.